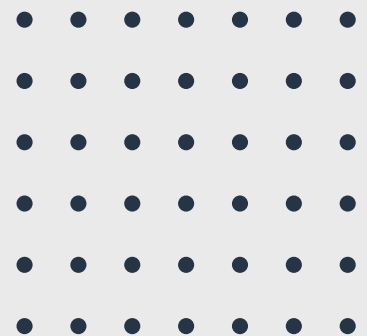
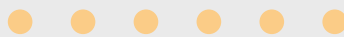

AASTAARUANNE 2021

*Mittetulundusühing ECOM – Eurasian Coalition
on Health, Rights, Gender and Sexual Diversity*

Lugupeetud sõbrad ja sõbrannad – ECOMi liikmed, kollegid, partnerid, mõttekaaslased!

Juba 10 aastat on möödunud sellest ajast, kui aktivistide initsiatiivgrupp otsustas rajada regionaalse võrgu nimega «Mittetulundusühing «Eurasian Coalition on Male Health»». Selle aja jooksul kasvas algatusgrupp tõsiseltvõetavaks organisatsiooniks, mis omab kaalu ning tähtsust kogu Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia regioonis, kommuniqueerudes ühiskonna, liikmete, partner- ja rahastusorganisatsioonidega.

2021. aasta kinnitas veel kord meie töö vajalikkust ja tähtsust. Möödunud aasta jooksul realiseeriti ECOMi strateegiline plaan, viidi läbi järjekorras juba neljas regionaalne uues, hübriidses vormis konsultatsioon HIV-nakkuse küsimustes M+M ja transsooliste isikutega Ida-Euroopas ja Kesk-Aasias. Me viime pidevalt ellu unikaalseid uuringuid, jätkame õigusrikkumiste seiret ja aruannete esitamist ÜRO-sse. Möödunud aastal käivitati ka liidrikool transsoolisuseühingute aktivistidele..

ECOM-i eksisteerimise esimesed 10 aastat tõid organisatsioonile ja ühiskonnale palju avastusi ja tulemusi ja me usume, et koalitsiooni järgmine aastakümme tuleb meie kõigi jaoks HIV epideemiast jagusaamisel edukas.

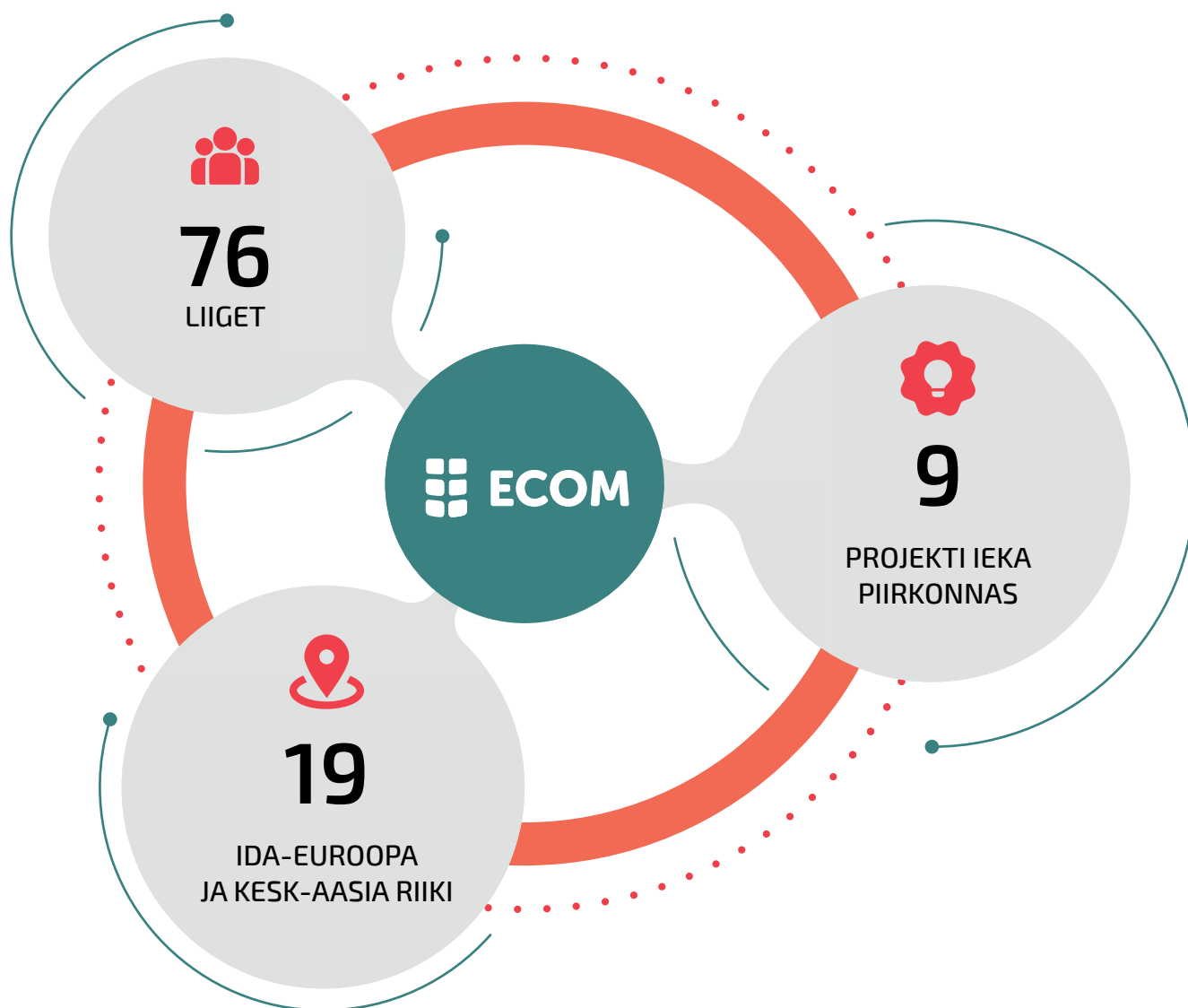
Vitali Džuma,
Tegevdirektor

Me oleme kõik erinevad ja me oleme kõik võrdsed. Igaüks meist astub samme – väikseid ja suuri, sõltuvalt oma võimalustest elukvaliteeti parandada, terviseküsimustes või inimõiguste vallas. Meie ühine töö ECOMi raames võimaldab võtta kätest kinni ja hoolimata kaasaegsetest väljakutsetest, minna püsitatud eesmärkide poole.

Vitali Vinogradov,
nõukogu esimees

ECOM – tervise, õiguste, soolise ja seksuaalse mitmekesisuse Euraasia koalitsioon – rahvusvaheline valitsusväline organisatsioon, mis on avatud mittECOMmertsiaalsetele organisatsioonidele ja aktivistidele, kes töötavad profülaktika, HIV ravi, meestevahelist seksi harrastavate meeste ja transsooliste inimeste hoolduse ja toetamise vallas Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia (IEKA, «БЕЦА» v.k.) piirkonnas.

ECOM ühendab kõigi asjast huvitatud poolte pingutusi Ida-Euroopas ja Kesk-Aasias riikidevahelisel tasemel loomaks soodsat keskkonda, milles kõigil geidel, biseksuaalidel ja teistel meestel, kes harrastavad meestevahelist seksi, aga ka transsoolistel inimestel on teaduslikult põhjendatud alusel ja inimõigusi järgides ligipääs tervishoiuteenustele, sealhulgas seoses HIV-nakkusega.

ECOM 2021. AASTAL – MEIE PÕHILISED SAAVUTUSED

«Me korraldasime 3 PrEP konsultatsiooni Kasahstanis, Kõrgõzstanis ja Armeenias, viisime läbi koolituskursused Kõrgõzstani arstidele, milles osales 92 arsti».

Nikolai Luntšenkov, LGBT inimeste tervisekoordinaator ECOMis

3 PREP KONSULTATSIOONI

92 ARSTI

**2 UURINGUT
TEENUSTEKASKAADI ANALÜÜS**

«Viisime lõpuni kaks uuringut internaliseeritud transfoobia vallas ja HIV profülaktika digitaalsetest ning distants-teenustest COVID-19 pandeemia ajal. Töötasime välja piirkonna ainukese neljas riigis heaks kiidetud töövahendi HIV teenustiku analüüsiks transgenderinimeste seas».

Jelena German, ECOMi suutlikkuse arendamise koordinaator

«Me valmistasime ette HIV-teemalise unikaalse liidrikooli. See loodi piirkonna jaoks koos transsooliste inimeste regionaalse grupiga ja nüüd hakkavad seda saatma partnerid viies riigis».

Danijar Orsekov, ECOMi propageerimiskoordinaator

TRANSINIMESTE LIIDRIKOOL

**84 INIMÕIGUSTE RIKKUMISE JUHTUMIT
9 PROPAGEERIMISARUANNET**

«Aasta jooksul kogusime kokku üle 80 inimõiguste rikkumise juhtumit, andsime üle 9 aruannet LGTB-inimeste õiguste rikkumise kohta, aga ka esimese aruande OSCE-le LGTB-inimeste õiguste rikkumise kohta, kus enamik juhtudest aktsepteeriti ja isegi avaldati! Me viisime läbi üle kümne inimõiguste veebiseminari LGBTlaste jaoks, kus õiguslaste teadmiste taset tõstis üle 500 inimese».

Juri Jorski, ECOMi inimõiguste koordinaator

«Viisime läbi neljanda uues hübriidformaadis piirkondliku HIV-konsultatsiooni!»

ECOMi meeskond

4. PIIRKONDLIK KONSULTATSIOON

ECOMI STRATEEGILISED EESMÄRGID 2017.-2022. AASTATEKS

01

AIDATA KAASA AKTIVISMI, EESTVEDAMISE,
ÜLDSUSE KAASAMISE ARENGULE TERVISHOIU VALLAS

02

TAGADA GEIDE, BISEKSUAALIDE, TEISTE MEESTEGA SEKSI
HARRASTAVATE MEESTE JA TRANSSEKSUAALIDE
KOGUKONDADE PROBLEMAATIKA TUNNUSTAMINE
ERINEVATEL OTSUSTUSTASEMETEL NING RAHASTUSE
JAOTAMINE HIV JA TERVISHOIUPROGRAMMIDE RAAMES

03

PANUSTADA ÕIGUS- JA SOTSIAALSE KESKKONNA
FORMEERIMISSE TERVISEÕIGUSE REALISEERIMISEL

04

ARENDADA ECOMI VÕIMEKUST

01

AIDATA KAASA AKTIVISMI, EESTVEDAMISE, ÜLDSUSE KAASAMISE ARENGULE TERVISHOIU VALLAS

KOMMUNIKATSIOON JA NÄHTAVALOLEK

2021. aastal töötati välja **ECOMi uus kommunikatsioonistrateegia**, aga samuti on ette valmistatud esialgne kommunikatsioonikava.

Uue strateegia olemus seisneb selles, et mitte ainult parendada ECOMi liikmete, juhtkomitee ja sekretäriaadi vahelist suhtlust, vaid muuta organisatsiooni tegevus nähtavamaks huvitatud osapooltele, sealhulgas ühiskondlikele organisatsioonidele ja elanikkonna võtmegruppidele, nende hulgas noortele.

Erilist tähelepanu pöörati 2021. aastal kohalolu laiendamisele sotsiaalvõrgustikes. **Me muutusime eredamaks, informatiivsemaks ja operatiivsemaks!**

ECOMI TEABEKANALID

MEEDIAKAMPAANIAD

**ПРАВО
НА**

Videoklipid 4 LGTB liitlast IEKA piirkonnast erinevate kogukonnaõiguste toetamisel. Bloggerid ja suunamudijad ühinesid #ПравоНа kampaaniaga eesmärgiga tõsta üldsuse teavituse taset geide õigustest ja tervisest maailmas.

- «Igal inimesel, sõltumata oma orientatsioonist, on õigus õiglasele, võrdõiguslikule ja turvalisele elule» ([Nura, laulja, Kasahstan](#)).
- «Ma tahan uskuda, et elan riigis, kus austatakse inimõigusi!» ([Viktorija, näitlejanna, Moldova](#)).
- «Meil kõigil on õigus turvalisusele ja puutumatusel!» ([Lada Holly, blogger, Ukraina](#)).
- «Selles elukestvas jooksus on tähtis minna lõpuni, toetades üksteist erinevustest hoolimata» ([Eldana, suunamudija, Kõrgõzstan](#))

Videoklippe vaatas 260300 inimest!

- Detsembriks lasi 6 IEKA bloggerit ja suunamudijat välja kogukonnale suunatud [videoklipid](#) üleskutsega hoolitseda oma tervise eest.

TRANSSOOLISTE INIMESTE KOGUKONNA MOBILISEERUMINE JA ARENG

Rääkides 2021. aasta saavutustest transsoolises suunas, võime välja tuua mõned võtmemomendid. Esiteks on need konkreetsed sammud rahvuslikes HIV programmides transsooliste inimeste eristamiseks eraldi võtmegruppi. Teiseks, kogukondade esindajad said osaks struktuurist, mis võtab vastu otsuseid rahvuslikul tasemel. Kolmandaks, rahastuse kasv transsoolisuse küsimustes regioonis tänu väljatöötatud strateegiatele, ECOMi tehnilisele toele ja kogukondade võimekuse tugevnemisele.

Danijar Orsekov,
ECOMi propageerimiskoordinaator

● TRANSSOOLISTE INIMESTE REGIONAALNE TÖÖGRUPP HIV JA SEKSUAALSE TERVISE KÜSIMUSTES IEKAS (RTG)

Töögrupp loodi ECOMi toel 2019. aasta mais. See on ainus regionaaltasandi grupp, **mille liikmeteks ja ekspertideks on eranditult transsoolised inimesed**. Grupi missioon on transsooliste inimeste elu parendamine läbi nähtavaloleku suurendamise, transsooliste inimeste vajaduste päevakajastamise HIV- ja transsoolise tervise kontekstis tervikuna, kogukonna nägemuse levitamise meditsiinispetsialistidele ja riiklikele institutsioonidele, ligipääsu tagamise ühiskondliku tervishoiu transsooliselt teadlikele ja transsooliselt tundlikele teenustele.

Tegevus 2021. aastal:

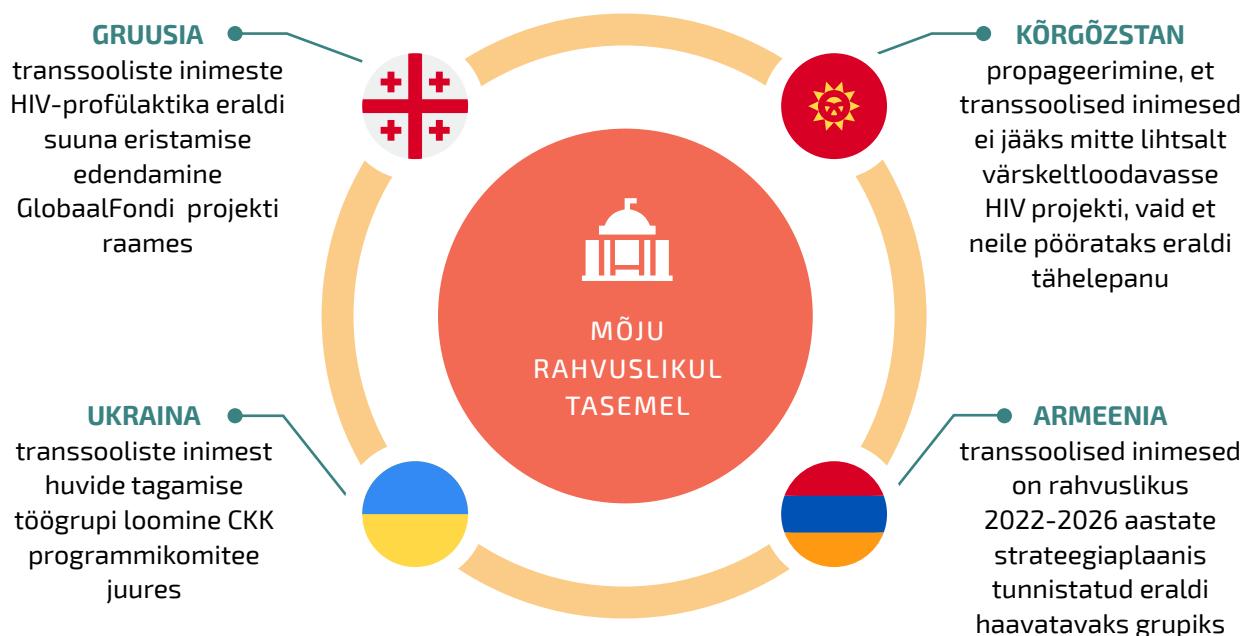
- On loodud «võimaliku arengu kontseptsioon», tänu millele võib öelda, et RTG on käesoleval hetkel unikaalne platvorm, mis ühendab piirkondlikul tasemel transsoolisi liidreid HIV- ja seksuaaltervise teemade kaupa.
- On koostatud soovitusel internaliseeritud transfoobia uurimiseks piirkonnas.

RTG on ainus grupp piirkonnas, mis hõlmab transsoolisi inimesi mitte kui haavatavat gruppi, vaid kui eksperte, mis viib kogu kogukonna uuele tasemele. See grupp annab ekspertiisi vahetult transsooliste inimeste kätte, kes oma elus ja transsoolise kogukonna probleemides orienteeruvad palju paremini kui keegi teine.

Jelena German,
ECOMi suutlikkuse arendamise koordinaator

● KOGUKONDADE ESINDAJATE TOETUS HIV RAHVUSLIKES KOORDINATSIOONISTRUKTUURIDES

Rahvuslike partnerite esindajad Armeenias, Gruusias, Kõrgõzstanist, Venemaalt ja Ukrainast kuuluvad endiselt koordinatsioonikomiteedesse – otsuseid vastuvõtvatesse organitesse – Транс* Форум (Venemaa).

Tänu Ukraina transsoolise kogukonna esinduslikkusele riigi koordinatsioonikomitees õnnestus meil aktualiseerida transsoolisuse teema HIV ja tuberkuloosi rahvusliku nõukogu töös, luua töögrupp programmikomitee juures, mis keskendab tähelepanu transsooliste inimeste huvide ja õiguste kaasatusele HIV/AIDS profülaktika ja ravialastes normatiiv-õigusaktides.

Anastassia Domani,
ГО «Козопма» direktor, Ukraina

● KOGUKONNA PROPAGEERIMISPLAANID

2021. aastal koostasid Ukraina transsoolised aktivistid projekti „Транс*Капча БЕЦА“ (IEKA) 2021.-2023. aasta rahvusliku propageerimisplaani kolm põhisuunda: sotsiaal-majanduslik, meditsiiniline ja õiguslik, millest lähtuvalt algas transsooliste liidriorganisatsioonide «Kozopma» ja „Trans*Generation“ töö. Novembrikuisel „Транс*Форум“-il Kiievis kogunes esmakordselt umbes 20 erinevate transsooliste organisatsioonide, algatusgruppide esindajat ning aktivisti, et arutada propageerimisplaani ja töötada välja ühiste tegevuste strateegia, eriti transsoolisusteadliku meditsiiniabi, RHK-11 rahvuslikul tasemel juurutamise, juristiabide võrgu loomise, aga ka aktivistide suurema hõlmatuse kaudu Ukrainas transsooliste inimeste õiguste rikkumise monitoorimisel.

Anastassia Domani,
ГО «Kozopma» direktor, Ukraina

● LIIDRIKOOL TRANSSOOLISTELE INIMESTELE

Liidrikool transsoolistele inimestele on regiooni jaoks unikaalne instrument, mis on loodud kogukondadelt kogukondadele ja mis pakub regioonile praktilist ning realistlikku koolitusteavet, mis puudutab inimõigusi ja propageerimisvõimalusi, sooküsimusi ja depatologiseerimist, HIV-i, otsustusvahendeid.

Danijar Orsekov,
ECOMi propageerimiskoordinaator

EESMÄRK

Transsooliste kogukondade kaasamine HIV-programmide otsustusprotsessidesse IEKA regiooni maades

ÜLESANDED

Kaasaaitamine liidriomaduste kujunemisele

Informeerida aktiviste rahvuslikest mehhanismidest ja vahenditest

Õpetada propageerimise, kogukonna mobiliseerimise, stigmatiseerimisele ja diskrimineerimisele vastuseisu mehhanisme ja vahendeid

Moodustada tugev kogukondade koolitusmeeskond

METODOLOOGIA

14 väljatöötatud koolitust kestusega 3 kuni 5 tundi

Võimalus kasutada erinevates kombinatsioonides, et koolitus vastaks maksimaalselt kogukonna vajadustele konkreetsel hetkel

Veebikoolituse võimalus

Koolitusmoodul on edastatud 6 rahvuspartnerile koos üldiste soovitustega koolituste läbiviimiseks. Rahvuslikul tasemel juurutamine on planeeritud 2022. aastaks.

EDULUGU: KVÄÄRASSOTSIATSIiooni TEMIDA (GRUUSIA) KOGEMUS

2021. aastal projekti «Транс* Карта ВЕЦА» raames valmistati ette riigi transsoolisuse küsimuste propageerimisplaan. Protsessi olid kaasatud Gruusias tegutsevad LGBTQ organisatsioonid ja aktivistid. «Ettevõtmise täideviimisel aitas meid väga suurepärase ECOMi poolt loodud moodul, mis ühendab HIV, soolise vägivalla, stigmatiseerimise ja diskrimineerimise, liidriarengu, läbipõlemise ennetamise ja muud teemad», räägib Lana Miruašvili, projekti Gruusia koordinaator. «Kvää- ja transsoolisuse kogukonnast valiti välja vastava kvalifikatsiooniga treenerid. Kokku viidi läbi 5 koolitust, kus osalesid transsoolisuse ja kväär-kogukonna esindajad».

2021. aastal propageeriti aktiivselt transsoolisusetundliku tervishoiu küsimusi eesmärgiga kajastada kogukonna vajadusi riigi poliitikas ja pakkuda vastavaid teenuseid transsoolisele kogukonnale. **Uue rahvusliku plaani jaoks valmistati ette kaks soovitusete dokumenti.** «Nende dokumentide alusel me teame juba transsooliste kogukondade eristamist rahvusliku poliitika sihtgrupina», märgib Lana Miruašvili. «See tähendab profülaktilisi ja laiendatud HIV pakette transsoolistele inimestele. Programmi raames käivitatakse hormooniteraapia pilootprogramm 50 inimesele. Tänu sellele propageerimisprojektile sisalduvad need vajadused Globaalfondi taotluses».

UUTE LIIDRITE TOETAMINE

UURING «IEKA REGIOONI LGTB+ NOORTE VAJADUSTE HINDAMINE»

90% vastajatest puutuvad kokku probleemidega poliitikasfääris

Põhilised vajadused, millest annavad teada LGTB+ noored IEKA regioonis, on seotud poliitiliste õiguste ja vabadustega

LGBTB+ noored vajavad oma õiguste realiseerimiseks garantiisid osalemisel oma riikide poliitilises ja tsiviilelus

LGBTB+ noored on aktiivse ühiskondlik-poliitilise töö ressurss töös inimõiguste sfääri probleemidega piirkonna riikides

Metoodilise juhendi «**HIV otsuste vastuvõtmise rahvuslike protsessidega tutvumise koolitusmoodul LGTB noortele**» koostamine*, mis toetab rahvuslikul tasandil noorte huvitatud kogukonnaliikmete kaasamist otsustusprotsessi

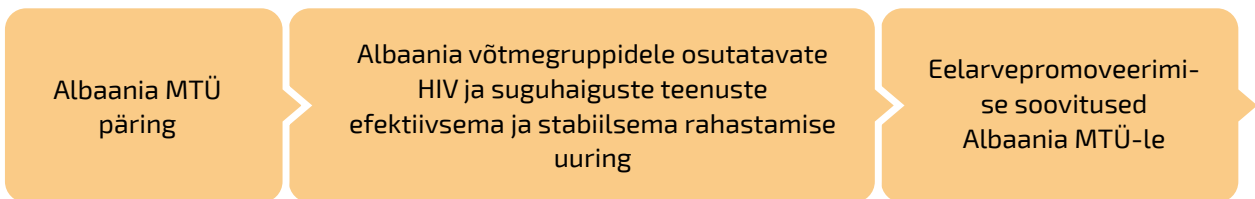
TEHNILINE TUGI

Tehnilise toe pakkumine on ECOMi töö oluline aspekt, kuna sel moel saame osutada konkreetsete probleemide lahendamisel konkreetset abi koalitsiooni liikmetele ja partneritele. 2021. aasta oli selles suunas piisavalt edukas ja mille lõppu märkis lepingu allakirjutamine ITPC-globaliga nende GlobalFondiga ühise, kogukonna eestvedamisel toimuva monitoorimisalase koostöö raames. Sel moel jätkame ka edaspidi tööd tehnilise toe eelkvalifitseeritud pakkujatena.

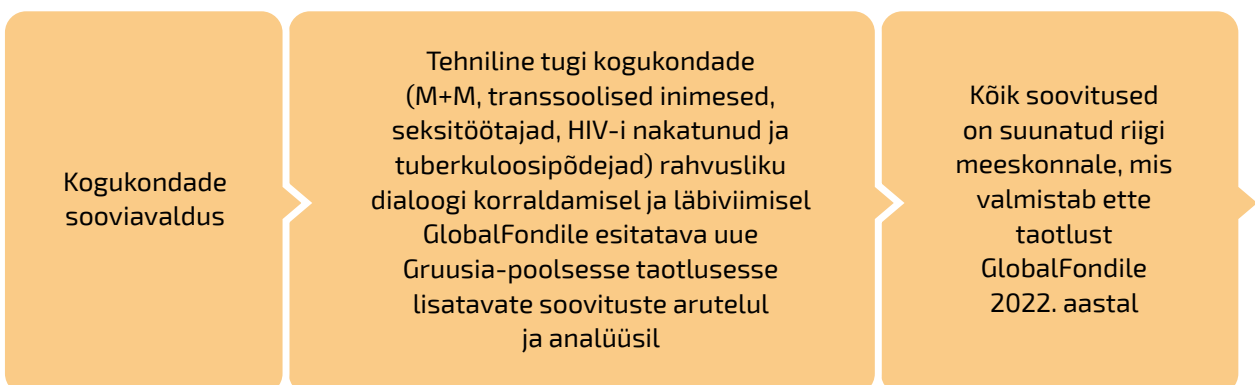
Jelena German,
ECOMi suutlikkuse arendamise koordinaator

TEHNILINE TUGI GLOBALFONDI KOGUKONDADE, INIMÕIGUSTE JA SOOKÜSIMUSTE OSAKONNA (CRG) PROJEKTI RAAMES

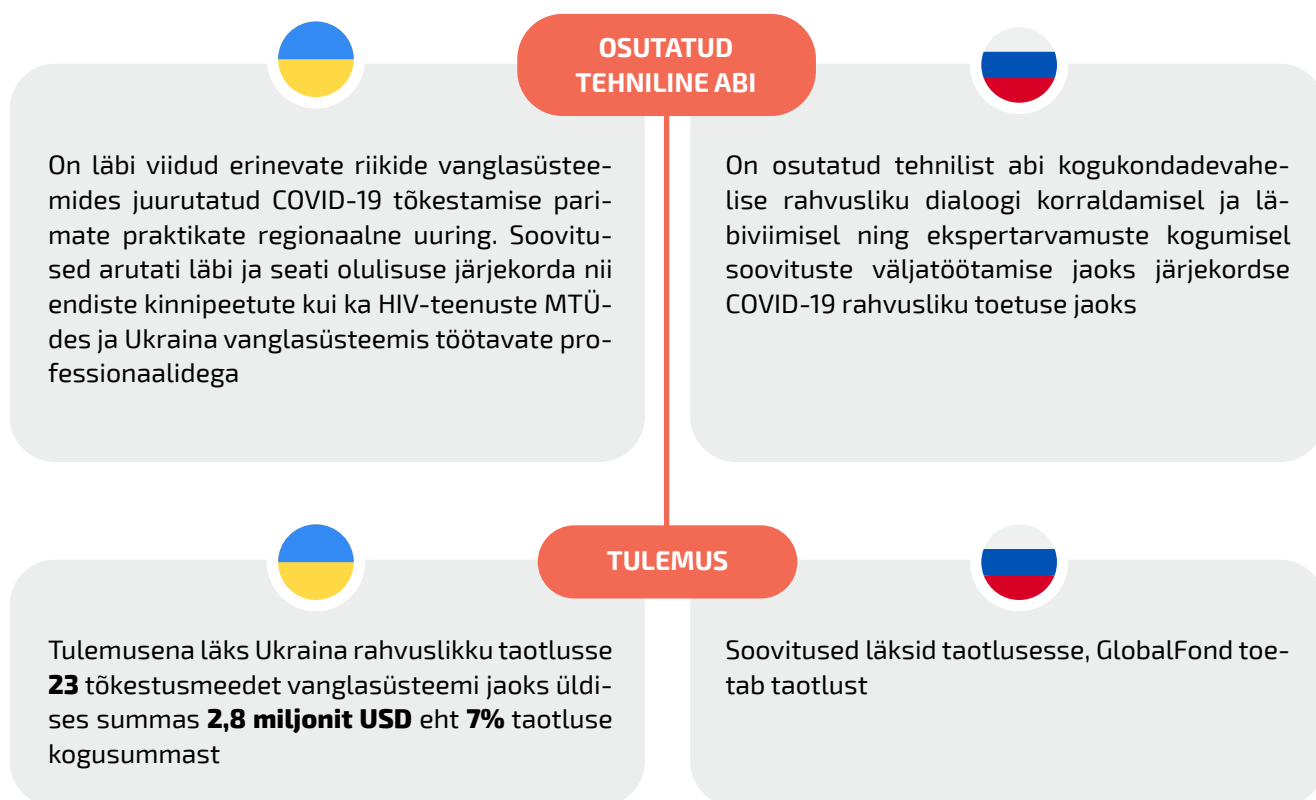
TEENUSTE MAKSUMUSE ARVESTUS ALBAANIAS

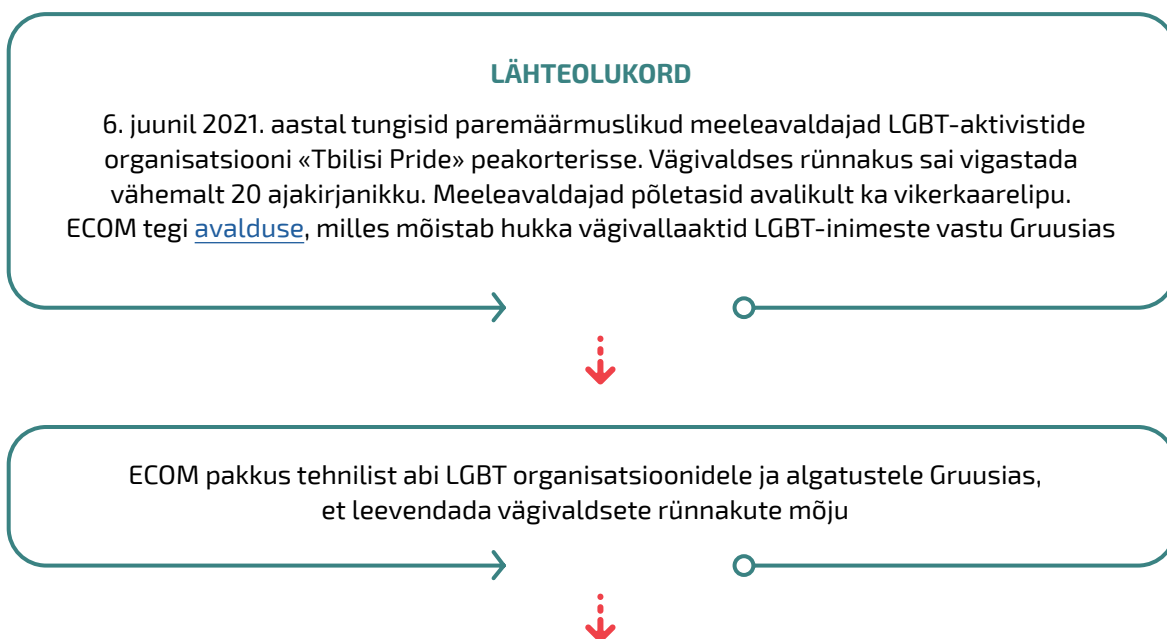
GRUUSIA KOGUKONDADE RAHVUSLIKU DIALOOGI LÄBIVIIMINE

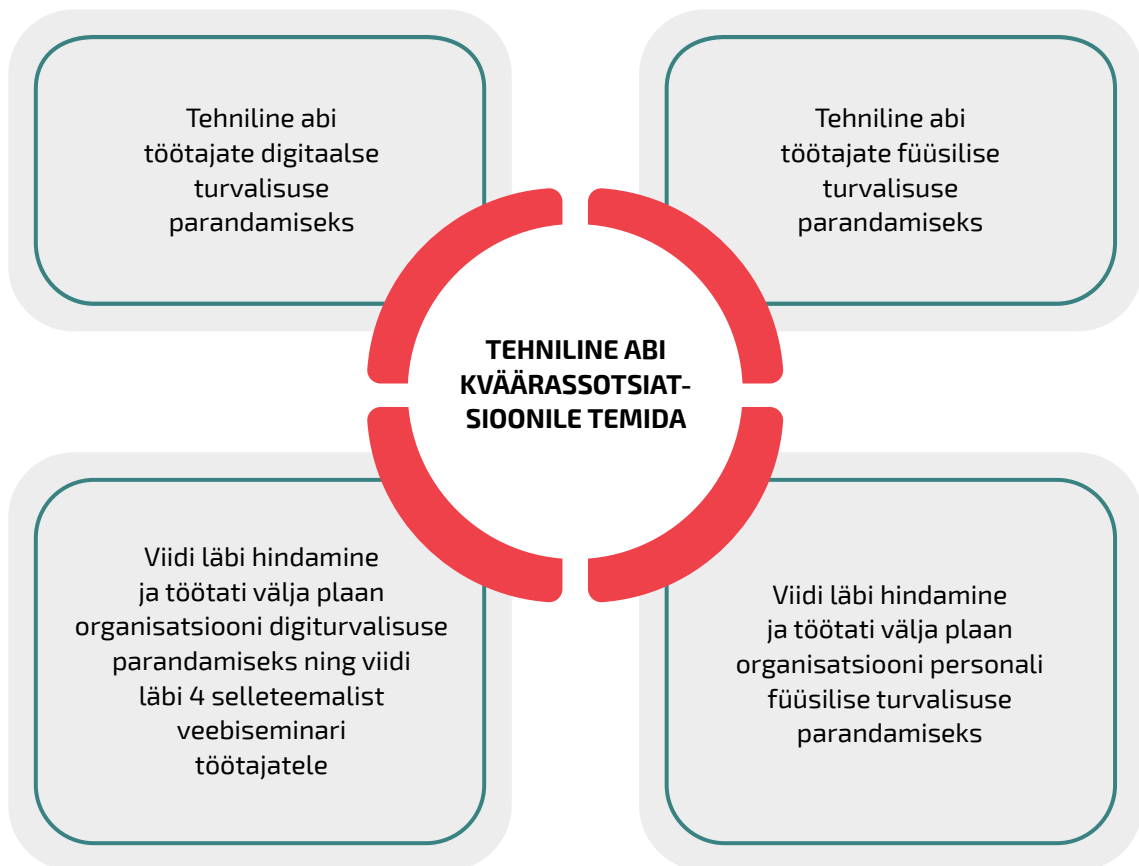

ABI VENEMAA JA UKRAINA RAHVUSLIKE TAOTLUSTE VÄLJATÖÖTAMISEKS GLOBAALFONDI C19RM INITSIATIIVI RAAMES

● PERSONALI FÜÜSILISE JA DIGITAALSE TURVALISUSE TÕSTMINE (GRUUSIA)

02

TAGADA M+M JA TRANSSOOLISI KOGUKONDI TUNNUSTATAKSE ERINEVATEL OTSUSTUSTASANDITEL NING ET NEID RAHASTATAKSE HIV- JA TERVISHOIUPROGRAMMIDE RAAMES

ECOM PIIRKONDLIK KONSULTATSIION

4. ECOMI PIIRKONDLIK HIV-ALANE KONSULTATSIION M+M JA TRANSSOOLISTE INIMESTE SEAS IDA-EUROOPAS JA KESK-AASIAS

14.-15. detsembril 2021. aastal

«Ühtsus, toetus ja taastumine muutuste perioodil»

Uuenduslik hübriidvorming, mis ühendab võrgu- ja võrguühendusega vormingud

Lisateavet piirkondliku konsultatsiooni kohta leiate [siit](#).

5 riiklikku hubi (Almatõ, Biškek, Jerevan, Kiiev, Tallinn)

11 osalevat riiki (Armeenia, Valgevene, Gruusia, Kõrgõzstan, Kasahstan, Moldova, Venemaa, Tadžikistan, Ukraina, Usbekistan, Eesti)

Üle **100** osaleja

PIIRKONDLIKUD KONSULTATSIIONID

● **LGBT KOGUKONNA TERVIS, SEKS JA HEAOLU COVID-19 PANDEEMIA AJAL**

Arutatakse LGBT kogukonna tervist ja heaolu mõjutanud muutusi COVID-19 pandeemia ajal, peamisi väljakutseid ja keerukusi teenuste osutamisel ning tutvustatakse töö uute tingimustega kohandamise parimaid tavasid.

5 ettekannet

12 diskussioonis osalejat

Kriis sundis meid arenema.

Svjatoslav Suslov,
ühiskondliku fondi «Community friends» president (Kasahstan)

Pandeemia õpetas meid tervise eest hoolt kandma; mõistma, et ennetamine on parem kui ravi ja veebi-põhine teavitamine on töö kuldstandard, mis võib tulevikus asendada traditsioonilised vormid.

Gennadi Ustinov,
seksuaaltervise konsultant.
Projekt LaSky (Venemaa)

● **TRANSSOOLISED INIMESED AASTAL 2021 – KORRASTADES KAOST JA SAADES TUGEVAMAKS**

Väljakutsed, millega transsoolised inimesed pandeemia ajal silmitsi osutusid ja parimate tavade tutvustamine õiguste kaitsmise ja tervishoiuteenustele juurdepääsu parandamise kontekstis.

4 ettekannet

8 diskussioonis osalejat

COVID-19 pandeemia on süvendanud kaosetunnet tänapäeva maailmas, suurendanud ebakindlust selle suhtes, kas mingi tingimuslik headus on olemas ja kas sellel on jõudu. Transsooliste inimeste jaoks on COVID-19 vähendanud niigi väikest turvaliste ruumide hulka ja halvendanud kogukondade kogu vaimset tervist tervikuna. Kuid kaosel on tegelikult väga konkreetsed põhjused ja tagajärjed. Nii et transinimeste probleemide lähtepunktiks on patriarhaalsed kinnistunud seisukohad ja transfoobia.

Danijar Orsekov,
ECOMi propageerimiskoordinaator

● INTERSEKTSIONAALNE LÄHENEMINE HIV-TEENUSTELE JUURDEPÄÄSU ÕIGUSLIKE TÖKETE ÜLETAMISEKS

3 ettekannet

8 diskussioonis osalejat

PEAMISED IEKA RIIKIDE EES SEISVAD ÜLESANDED

KÕRGÖZSTAN

Seadusandluse halvenemine (vene homofoobsete seaduste ülevõtmine, seadustest eemaldati norm, mis andis võimaluse muuta sootähist), rünnakud LGTB-aktivistide vastu

UKRAINA

Püüded viia seadustesse sisse mõiste «homofoobia- ja transfoobiapõhised kuriteod»

VENEMAA

LGBTB-organisatsioonide kruvide kinikeeramine (niinimetatud «homo-propaganda» keelamise seadus, seadus välisagentide kohta)

VALGEVENE

M+M-organisatsioonide represseerimine

MOLDOVA

Püüded dekriminaliseerida HIV-i nakatamist

TADŽIKISTAN

Kogukonna peamine vajadus – turvalisus ja seaduste järgimine

GRUUSIA

Kallaletung pride'ile, selle osalejatele ja korraldajatele Tbilisis

KASAHSTAN

Piirangud organisatsioonide registreerimisel

USBEKISTAN

Kriminaalvastutus meestevahelise samasoolise seksuaalkontakti eest (2021. aastal toimus kriminaalkoodeksi läbivaatamine, aga «sodoomia» paragrahvi ei eemaldatud)

Kui varem näidati transsoolisi naisi negatiivses kontekstis, siis nüüd püüame mugavustsoonist välja tulla ja intervjuusid anda isegi radikaalsele ühiskonnale vaatamata. Muudatused on nähtavad, mida on võimalik jälgida artiklite all olevate meeldimiste ja kommentaaride järgi. Meil on ka ainulaadne transsoolise noormehe isa kogemus, kes kirjutas raamatu oma lapse transinimesena aktsepteerimisest. See mõjutab ühiskonda suuresti – patriarhaalses binaarses ühiskonnas on ju mehe hääl olulisem.

Kanōkei Kōzō,
Kōrgōzstan

● TÕHUS SUHTLUS KUI PROPAGEERIMISVAHEND COVID-19 PANDEEMIA AJAL

3 ettekannet

6 diskussioonis osalejat

Arutelul esinejate ja osalejate soovitused:

- Kohalolek Internetiruumis peaks olema püsiv ja tuleks kasutada kõige populaarsemaid saite.
- Veebipõhise teabeportaali olemasolu vähendab suhtlusvõrgustikes sisu blokeerimise ja kadumise ohtu.
- Blogijatele kui uuele meediale orienteerumine.
- Teabekomponent suurendab katvust.
- Otsene juurdepääs poliitikutele sotsiaalmeedias võib olla edukas suhtlusvorm.
- Avalikke kampaaniaid saab tõesti teha veebis.

KOKKUPUUTEELNE PROFÜLAKTIKA (PREP)

● PREP-I RAHVUSLIKUD KONSULTATSIOONID

KASAĦSTAN

KÖRGÖZSTAN

ARMEENIA

- Osalejad on kogukonna esindajad ja AIDS-i keskuste tervishoiutöötajad.
- Eesmärk on hinnata hetkeolukorda riikides, selgitada välja probleemkohad ja prioriteetsed vajadused. Määratleda ECOM-i roll.
- Viia läbi koolitusi, et tutvustada PrEP-i kohta värsket teavet.
- Korrastada süsteemne töö.

4-päevane veebikoolitus internetitehnoloogiatega kasutamisest PrEP-nõustamises (30 osalejat Almatõst ja Nur-Sultanist)

Kahepäevane PrEP koolitus – keskendumine vaimsele tervisele ja traumasid kogenud inimeste abistamisele (92 osalejat). Metoodilise käsiraamatu väljatöötamine.

Kaks kahepäevast PrEP-i eesmärkide tutvustamise koolitust Armeenias arstidele ja humanitaarabi MTÜ „New Generation“ töötajatele (40 osalejat).

**Kazahstani
positiivne
kogemus**

Kesk-Aasia PrEP-teemalise ressursikeskuse moodustamine (kogemuste vahetus PrEP-i pakkumise kohta) – on loodud töörihm.

Veebikursus, mida saab kasutada igas IEKA riigis
(lõpusirgel)

Tehniline juhend digitaaltehnikate kasutamisest klientide meelitamiseks PrEP-teenuste kasutamisele
(lõpusirgel)

Uudne lähenemine oli vaimse tervise teemade kasutamine. Meie loogika oli, et PrEP on sageli värv teenuseid otsivatele inimestele. On täiesti võimalik, et konsultatsioonile tulnud inimene võib lisaks rääkida mõningatest üleelamustest ja rasketest elusituatsioonidest ning võib-olla vajab ta psühholoogilist esmaabi. Just sel põhjusel tuleks vabaühenduste töötajaid koolitada hakkama saama minimaalse hulga vahenditega, millest piisab absoluutselt igaühele, kes on tervishoiusüsteemiga seotuna tervishoiuteenuse osutaja. See on täiesti uus ala, me ei oodanud, et esimesed koolitused näitavad, kui palju tööd ees ootab. See annab rohkem aimu sellest, mida me tulevikus teeme.

Nikolai Luntšenkov,
LGBT-inimeste terviseküsimumuste koordinaator, ECOM

● PREP UURINGUD

- Kõrgõzstanis algatati majandusuuring, et analüüsida PrEP-teenuste maksumust võrreldes HIV-raviteenustega.
- Ukrainas läbilõikeuuringu käivitamine COVID-19 pandeemia mõju kohta PrEP-i saavate inimeste tervisele ja heaolule. See on esimene uuring, mis kogub kvantitatiivseid andmeid pandeemia mõju kohta elukvaliteedile.

COVID-19: MÕJU TÖÖLE

2021. aastal oleme näinud, kuidas organisatsioonid, millesse meie ja erinevad annetajad oleme aastate jooksul investeerinud, on õppinud väga hästi kohanema kiiresti muutuvate tingimustega. Kindlasti on COVID-19 paljusid teenuseid tugevalt tabanud, kuid organisatsioonide töötajad mõistavad olukorda väga hästi, mis on aidanud neil oma teenuseid kiiresti kohandada, muuta need mobiilseks ja uutesse oludesse sobivaks. Teenustele ligipääsuga oli probleem, kuid seal, kus teenused ei olnud väga hästi arenenud, läks see hullemaks ja kus teenused olid piisavalt arendatud, ei läinud see hullemaks. Epideemia aktualiseeris ka riigi kaasamise olulisust ja vajalikkust selliste organisatsioonide abistamisel ning seal, kus riigistruktuurid aitasid (näiteks lubasid sulgemise ajal linnas ringi liikuda), andis see koosmõjus positiivse tulemuse.

Nikolai Luntšenkov,
LGBT-inimeste terviseküsimumuste koordinaator, ECOM

KOGUKONNAORGANISATSIOONIDE TOETAMINE KÕIKEHÕLMAVATE KVALITEETSETE TEENUSTE PROPAGEERIMISEL SEOSSES HIV-GA: TOETUSED

- Tegevused Euraasia piirkondliku konsortsiumi raames (projekti viimane aasta).
- **Eesmärk:** propageerida riigis osutatavate teenuste kvaliteedistandardite rakendamist kooskõlas rahvusvaheliste vahenditega.

Info- ja koolitusploki - videoesitluse ja metoodilise juhendi «Kvaliteedi ABC: HIV-i valdkonna mittemeditsiiniteenuste kvaliteedijuhtimise mudelid ja standardid» väljatöötamine

HIV-teenuse kvaliteedistandardite veebikoolitus (38 osalejat)

VÄIKESTE TOETUSTEGA KINNINE KONKURSS OMA OSALEJATELE

Ülesanne ECOM-i liikmetele:
analüüsida WHO soovitude rakendamist M+M-i MSMIT teenuste kohta riigis, kasutades selleks ECOM-i poolt välja töötatud vahendeid ja tuginedes varasematele M+M-i HIV-teenuste järjestuse analüüsidele.

Euraasia kahjude vähendamise ühenduse (EHRA) liikmetele:
hinnata olemasolevaid kahjude vähendamise/HIV-ennetusteenuste standardite narkootikumide tarvitavatele inimestele võrreldes IDUITi soovitustega ning viia läbi koolitusi kogukonna ekspertidega teenusepakujatele.

Ülesanne Euraasia naiste AIDSi võrgustiku liikmetele:
olemasolevate HIV programmide seksuaal- ja reproduktiivtervise teenuste rakendamise analüüs, HIV-nakkusega naiste ja võtmekogukondade esindajate vastase vägivalda monitooring.

RAHASTATAVAD

- MTÜ «LGBT ühing «ЛИГА»» (Ukraina)
- «Kyrgyz Indigo» (Kõrgõzstan)
- «Sugu ja areng» (Aserbaidžaan)
- «Встреча/БелСеть Анти-СПИД» (Valgevene)
- «Uus põlvkond» (Armeenia)
- Avalik ühendus «PULS Comunitar» (Moldova) – 7 Moldova valitsusvälise organisatsiooni põhjal süstivate narkomaanide süstlavahetusprogrammi töö hindamine.
- SPIN+ (Tadžikistan) – süstivate narkomaanide vajaduste hindamine, «Metoodilised soovitused terviklike teenusestandardite kohta seoses HIV-i ja C-hepatiidi terviklike programmide rakendamisega Tadžikistani Vabariigis».
- Avalik ühendus «Võtmekogukondade naiste võrgustik» (Kõrgõzstan) – kriisikeskuste pakutavate teenuste kvaliteedi analüüs.
- PO «Positiivsed naised» (Ukraina) – teenuste hindamine, seksuaal- ja reproduktiivtervise valdkonna õiguste rikkumiste jälgimine, uuringud analüüside ja soovitustega olukorra parandamiseks erinevatel tasanditel.

PARIM PRAKTIKA: KÖRGÖZSTAN

- BIŠKEKI**
- «ШАНС-КЦ»
  - КЦ «СЕЗИМ»
  - ОФ «АСТЕРИЯ»
  - РЦ «ВЕРА НАДЕЖДА ЛЮБОВЬ»

- KARAKOLI**
- КЦ «ХИМАЯ»
  - КЦ «МЭЭРМАН»
  - ОФ «АЯЛЗАТ»

- OŠI**
- КЦ «ПОДРУГА»
  - КЦ «АКЖУРОК»

Avalik Ühendus «**Võtmekogukondade naiste võrgustik**» kohandas toetuse elluviimise raames ECOM-i poolt koos stipendiaatidega kasutatavat meetodikat «**Müstiline klient**». Seda kasutades analüüsi-ti Biškeki, Oši, Tšolpon-Ata ja Karakoli linnade kriisikeskuste poolt pakutavate teenuste kvaliteeti alla 35-aastastele naistele, kes kasutavad uusi psühhoaktiivseid aineid (UPA) ning on üle elanud füüsilise ja/või seksuaalse vägivalda. Naised, kes tegutsesid «salaklientidena», viitasid tõsistele möödalaskmis-tele privaatsuse tagamisel kohtumise ajal. Näiteks nõustamist ei toimunud alati eraldi ruumis; büroode ukсед olid vastuvõttude ajal avatud; büroodes oli lisaks klientidele ja keskuste töötajatele ka võõraid inimesi, kellel oli võimalus kuulata vestlust klientidega. Pärast analüüsi koostasid projekti töötajad UPA-d kasutavatele naistele nõustamis- ja ennetuskeskuste pakutavate teenuste interaktiivse kaardi.

Kogukonna monitooringu analüüs näitas, et Kõrgõzstanis ei ole piisavalt kriisikeskusi ning need, mis pakuvad teenuseid rahvusvaheliste ja kohalike doonorite toel, ei ole piisavalt valmis pakkuma teenuseid võtmerühmade naistele. Koolitatud spetsialistide (psühholoogid, sotsiaaltöötajad) hulk ei vasta olemasolevatele vajadustele, madalad palgad ei võimalda koolitatud spetsialiste nendel ametikohtadel motiveerida ja hoida. Sel aastal sai Kõrgõzstan ÜRO naiste diskrimineerimise likvideerimise komiteelt olulisi soovitusi seoses tõrjutud naistega, sealhulgas eesmärgiga parandada narkootikume tarvitavate naiste juurdepääsu kahjude vähendamise programmidele ja institutsioonidele. Naiskogukondade ülesanne on regulaarselt jälgida meie jaoks pakutavaid teenuseid, samuti propageerida meie riikide poolt deklareeritud kohustuste ja soovitude täitmist.

Alla Bessonova,
naiste võtmekogukondade võrgustiku juhatuse esimees

TEENUSTEKASKAADID

● M+M-I TEENUSTE KASKAAD

HIV-teenuste kaskaadi piirkondlik analüüs (Aserbaidžaan, Armeenia, Valgevene, Kõrgõzstan, Ukraina - väikesete toetuste raames):

- **Ukraina** näitab HIV-testimise teenuste kättesaadavuse parimat taset, kuid teenuse osutamise kvaliteet vajab parandamist.
- **Armeenias, Valgevenes ja Kõrgõzstanis** on HIV-testiteenuse osutamise struktuur sarnasel tasemel, Armeenias on aga kõige soodsamad ja kvaliteetsemad teenused, mis tagab sihtrühmale riigi parima teeniduse – 66%.
- **Aserbaidžaanis** hinnatakse pakutavate teenuste kvaliteedi taset keskmisest madalamaks ja seda tuleb parandada.

“Teenuste kaskaal näitab, kui hästi on teatud teenused riigis rakendatud. Tänu kaskaadidele näeme riigiti ja aasta lõikes tegelikku olukorda ning seda, kus on kõige suuremad lüngad. Näiteks Armeenias näitas kaskaad oma staatusest teadlike inimeste arvu vähenemist. Kuid põhjus on selles, et hinnanguline M+M-ide arv on muutunud – kõik hakkasid sellest aru saama ja mis kõige tähtsam, kogukond sai sellest aru. Tänu kogukonna pingutustele on IBBR (Integrated Bio-Behavioral Research) näidanud realistlikumaid numbreid. Suurim probleem on testimine ja juurdepääs testimisele, mis on esmane süvenemispunkt teenusekaskaadi.

Elena German,
ECOMi suutlikkuse arendamise koordinaator

● HIV-TEENUSTE KASKAAD TRANSSOOLISTELE INIMESTELE

Kaskaad saavutamaks transsooliste inimeste jaoks 90–90–90 eesmärki

Ennetuskaskaad, et mõõta transsooliste inimeste juurdepääsu ennetusteenustele

Vajaduste, valmisoleku ja juurdepääsu kaskaad ühele peamisele uuenduslikule ennetusteenusele – HIV-negatiivsete transsooliste inimeste kokkupuute-eelsele profülaktikale

UNPF piirkondliku büroo heakskiit ja lahtiütlus (ingl. k. disclaimer) on saadud

Vahendit on testitud Armeenias, Kõrgõzstanis, Venemaal, Ukrainas
(analüüsitud on rahvuslikke transsooliste-kaskaade)

Kõik kaskaadid näitavad riikides strateegilise teabe puudumist transsooliste inimeste kohta, mis selgelt moonutab kaskaadi andmeid. See nõuab edasist tööd, eelkõige transsooliste inimeste hulga realistliku hinnangu osas.

Pideva abi kaskaad, mis on seotud M+M-i ja transsooliste inimeste hulgas Armeenias levinud HIV-ga ja mida veab valitsusväline humanitaarorganisatsioon «Uus põlvkond» ECOM-i rahalisel toel, on aluseks HIV-teenuste planeerimisele, propageerimisele ning nende kättesaadavuse ja ligipääsetavuse jälgimisele. Kaskaadides tuvastatud lünkade ja takistuste põhjal on välja töötatud HIV-teenuste soovitud ja näidispaketid, mida M+M-i ja transsooliste inimeste prioriteetide seadmisel arvesse võtta. Tänu koostööle Armeenia Vabariigi tervishoiuministeeriumiga on meie organisatsioon avanud Jerevani kesklinnas vastuvõtukeskuse. Propageerimistöö jätkub muid soovitusi rakendades.

Amajak Avetisjan,
humanitaar-MTÜ «Uus põlvkond» (Armeenia) suutlikkuse arendamise koordinaator

Andmed transsooliste kaskaadi kohta näitasid Kõrgõzstani transsoolise kogukonna suurt nõudlust hormoonravi järele ja sootähise muutmise võimatuse negatiivset mõju diskrimineerimisele. Neid andmeid kasutati riikliku HIV-programmi väljatöötamiseks. Eelnõus kajastatakse ka tegevusi, mis on suunanud HIV+ transsooliste inimeste hormoonravile juurdepääsu tagamisele ja dokumentide vahetamise võimaluse taastamise protsessi propageerimisele.

Nadira Masjumova,
MTÜ «Kõrgõz Indigo» konsultant

KAUG- JA DIGITAALSETE MEDITSIINI- JA SOTSIAALTEENUSTE UURING HIV ENNETAMISEKS JA RAVIKS IEKA PIIRKONNAS

- Kõige populaarsem teenus on veebipõhine nõustamine.
- Tulemused:
  - Veebiabi: digitaalsete ja kaugtervishoiu- ja sotsiaalteenuste kaardistamine HIV-i ennetamise võtmerühmadele IEKA piirkonnas: https://ecom.ngo/library/online-care_rus
  - Veebiabi: HIV digitaalsete ja kaugtervishoiu- ja sotsiaalteenuste parimad tavad: https://ecom.ngo/library/online-care_best-practices
  - Koolituskursuse väljatöötamine: https://harmreductioneurasia.org/ru/digi_course_rus/

“
Olukorra uurijad on kaugmeetodite ja -vahenditega väga selgelt välja toonud need teadmised ja oskused, millest kohalikel spetsialistidel on valusalt puudu, et tõhusalt pakkuda teavitusteenuseid ja veebikonsultatsioone. Just selle nimekirja võttis Euraasia piirkondliku konsortsiumi meeskond konsultantide baaskursuse väljatöötamisel aluseks. Kursusel on nii tööriistu klientidele sobivaimate veebiabivahendite valimiseks kui ka konsultandi ja kliendi digiturvalisuse arendamise mooduleid ning vahendeid veebinõustamise tulemuslikkuse tagamiseks. Kursuse saab iga spetsialist läbi teha tasuta ja autonoomses režiimis. Pandeemia on õpetanud meid väljakutsetele kiiresti reageerima, mille tulemusena on meil juba olemas koolitusvahend, millega täita puuduolevad oskused ja teadmised kõikide piirkonna spetsialistide jaoks ning uuringust pole möödunud aastatki.

Anna Dovbahh,
Euraasia kahjude vähendamise ühingu tegevdirektor

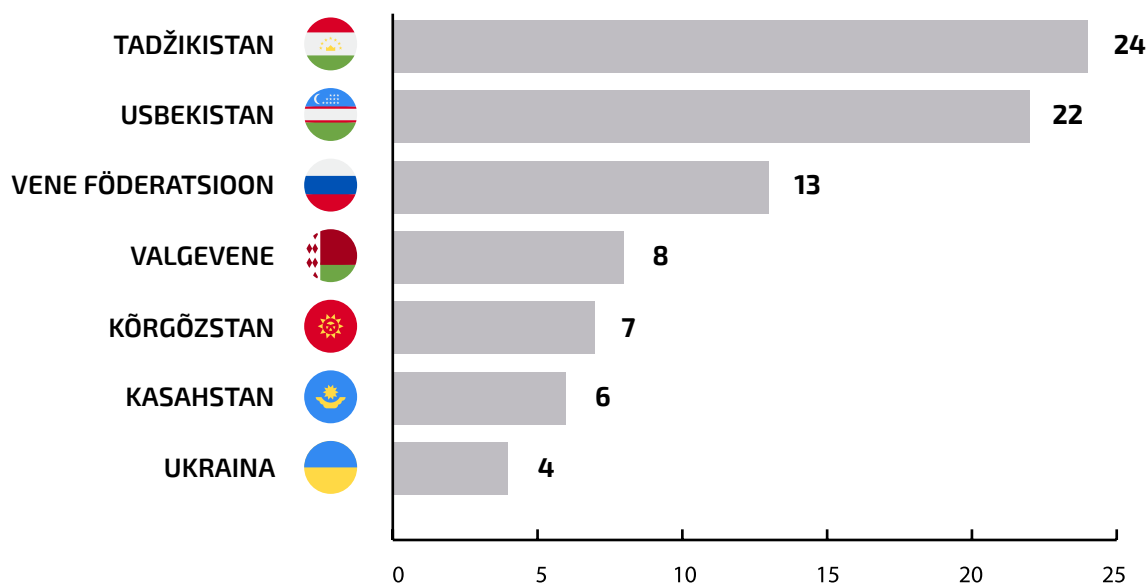
AIDATA KAASA ÕIGUSLIKU JA SOTSIAALSE KESKKONNA KUJUNEMISELE TERVISEÕIGUSE REALISEERIMISEKS

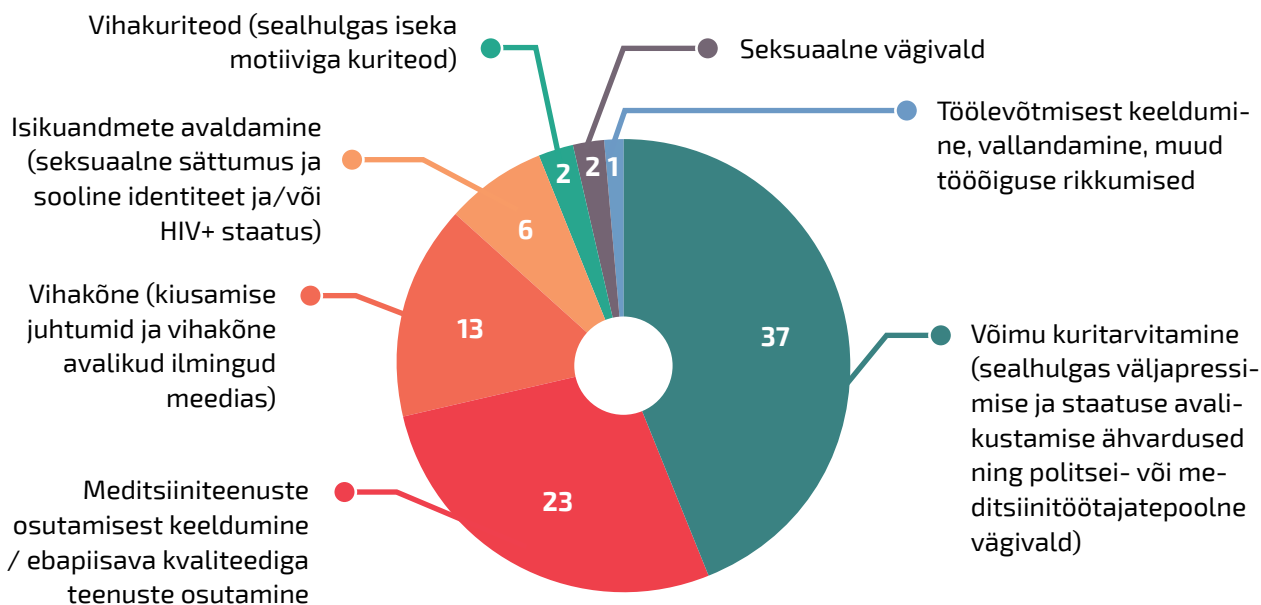
INIMÕIGUSTE RIKKUMISTE JÄLGIMINE JA DOKUMENTEERIMINE

84

inimõiguste rikkumist on registreeritud geide, teiste M+M-ide ja transsooliste inimeste (sealhulgas HIV-nakkusega inimeste) vastu

PROBLEEMKOHAD

ALTERNATIIVNE ARUANDLUS RAHVUSVAHELISTELE INIMÕIGUSSTRUKTUURIDELE JA NENDE SOOVITUSTE RAKENDAMISE JÄLGIMINE RIIKLIKES AMETIASUTUSTES

● ARUANDED ÜRO NAISTE DISKRIMINEERIMISE KÕIGI VORMIDE LIKVIDEERIMISE KOMITEELE

ARUANDE TEEMA	PEAMISED ASPEKTID	TULEMUSED
<p>Aruanne transsooliste inimeste terviseõiguse rikkumiste kohta Gruusias</p> <p>Partner: Kväärsotsiaatsioon «Temida» (Gruusia)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Meditsiiniteenuste kättesaadavus transsoolistele inimestele. ● Vajadus politseinike ja arstide teadlikkuse tõstmiseks seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi teemadel. ● Eraldatud andmete kogumine vihakuritegude kohta seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel. ● Seadusliku soomuutmise mittediskrimineeriva menetluse heakskiitmine.	<p>Komitee küsimuste nimekirjas on küsimused riigi poolt transsooliste inimeste suhtes häbimärgistamise vastu rakendatud meetmete ja seksuaalsest sättumusest ning soolisest identiteedist ajendatud vihakuritegude uurimise kohta, samuti transsooliste inimeste meditsiiniteenuste kättesaadavuse probleemide kohta (punktid 20a, 20b ja 20f).</p>
<p>Aruanne transsooliste inimeste terviseõiguse rikkumiste kohta Armeenias küsimuste loendi koostamise protseduuri jaoks</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Komplekssete diskrimineerimisvastaste õigusaktide rakendamine, sealhulgas seksuaalne sättumus ja sooline identiteet kui kaitstud tunnused. ● Progressiivse riikliku HIV-kava loomine, mis hõlmab transsoolisi inimesi eraldi haavatava rühmana. ● Meditsiinitöötajate teadlikkuse tõstmine seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi teemadel ja transsooliste inimeste juurdepääs meditsiiniteenustele. ● Seadusliku soomuutmise mittediskrimineeriva menetluse heakskiitmine.	<p>Komitee küsimuste loetelu sisaldab küsimusi transsooliste inimeste vastu suunatud stereotüüpide vastu võitlemise (punkt 9), arstide teadlikkuse tõstmise seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi teemadel ja transsooliste inimeste juurdepääsu kohta meditsiiniteenustele (punkt 15).</p>
<p>Aruanne transsooliste naiste terviseõiguste rikkumiste kohta Kõrgõzstanis</p> <p>Partner: organisatsioonid «Kõrgõz Indigo» ja «Labrys»</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Komplekssete diskrimineerimisvastaste õigusaktide rakendamine, sealhulgas seksuaalne sättumus ja sooline identiteet kui kaitstud tunnused; ● Segregeeritud andmete kogumine vihakuritegude kohta seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel.	<p>Riigile anti soovitusel komplekssete diskrimineerimisvastaste õigusaktide rakendamiseks, mis hõlmavad seksuaalset sättumust ja soolist identiteeti kui kaitstud tunnuseid (punktid 51 ja 52).</p>

ARUANDE TEEMA	PEAMISED ASPEKTID	TULEMUSED
	<ul style="list-style-type: none"> ● HIV levitamise dekriminaliseerimine. ● Tagasipöördumine seadusliku soomuutmise mittediskrimineeriva menetluse juurde. 	
<p>Aruanne transsooliste naiste terviseõiguste rikkumiste kohta Vene Föderatsioonis riigi ülevaatemenetluse jaoks</p> <p>Partner: MTÜ «Выход»</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Nn «homopropaganda» seaduse kehtetuks tunnistamine. ● Kompleksne diskrimineerimisvastaste õigusaktide rakendamine, sealhulgas seksuaalne sättumus ja sooline identiteet kui kaitstud tunnused. ● LBT-suunalise vihakõne keeld ● Segregeeritud andmete kogumine ● vihakuritegude kohta seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel ● Politseinike teadlikkuse tõstmine seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi teemadel. ● Seadusliku soomuutmise mittediskrimineeriva menetluse heakskiitmine. 	<p>Riigile on antud soovitusi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● LBT-vastase vihakõne keelamine (punktid 22c ja 23c); ● seadus nn «homopropaganda» kohta (paragrahv 47a) ● teadlikkuse tõstmine seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi teemadel (punkt 47b) ● vihakuritegude uurimine teadlikkuse tõstmine seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel (punkt 47c).

2020. aastal võttis parlament vastu seaduse, mille kohaselt on transsoolised inimesed, sealhulgas transsoolised naised, kaotanud võimaluse muuta oma sootähist (sugu passis). „Körgöz Indigo“ meeskond andis aru naiste diskrimineerimise likvideerimise komiteele (CEDAW), mille järel soovitati Körgözstanil see võimalus taastada. Körgözstani Vabariigi parlament ei reageerinud sellele soovitusele aga kuidagi. „Körgöz Indigo“ juristi abiga töötati välja transsooliste inimestele mõeldud memo, mille järgi saab oma sootähist muuta. Käimas on töö, et pöörduda Körgözstani konstitutsioonikohtu poole palvega tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks seadus, mis piirab transsooliste inimeste õigust oma sootähist muuta. Vaatamata sellele, et parlament seda eirab, on ülalloodud soovitus „Körgöz Indigo“ [tegevuse] aluseks ja üks toetavaid argumente propageerimistegevuse läbiviimisel.

MTÜ «Kyrgyz Indigo»,
propageerimis- ja inimõiguste osakonna meeskond

● ARUANNE ÜRO MAJANDUSLIKE, SOTSIAALSETE JA KULTUURILISTE ÕIGUSTE KOMITEELE

ARUANDE TEEMA	PEAMISED ASPEKTID	TULEMUSED
Aruanne LGBT-inimeste terviseõiguse rikkumiste kohta Armeenias küsimuste loendi koostamise protseduuri jaoks	<ul style="list-style-type: none"> ● Kompleksne diskrimineerimisvastaste õigusaktide rakendamine, mis sisaldab seksuaalset sättumust ja soolist identiteeti kui kaitstud tunnuseid. ● Progressiivse riikliku HIV-kava loomine, mis hõlmab transsoolisi inimesi eraldi haavatava rühmana. ● HIV+ inimeste andmete privaatsuse kaitsmine. ● Seadusliku soomuutmise mittediskrimineeriva menetluse heakskiitmine. 	Komitee küsimuste loetelus on küsimused LGBT-inimeste diskrimineerimise eest kaitsmisest, diskrimineerimisvastaste õigusaktide rakendamisest (lõige 7), meditsiiniteenuste kättesaadavusest LGBT-inimeste jaoks, arstide teadlikkuse tõstmine seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi teemadel, andmete konfidentsiaalsuse kaitses ja HIV dekriminaliseerimisest (punkt 23b).
Aruanne geide ja transsooliste inimeste terviseõiguse rikkumiste kohta Kasahstanis järelkontrolli läbiviimiseks	<ul style="list-style-type: none"> ● Põhjalike diskrimineerimisvastaste õigusaktide rakendamine, sealhulgas seksuaalne sättumus ja sooline identiteet kui kaitstud tunnused. 	Edusammude hindamise järelkontrollimenetluse tulemusena märkis komitee, et edusammud kõikehõlmavate diskrimineerimisvastaste õigusaktide rakendamisel on puudulikud, sealhulgas seksuaalne sättumus ja sooline identiteet kui kaitstud tunnused.

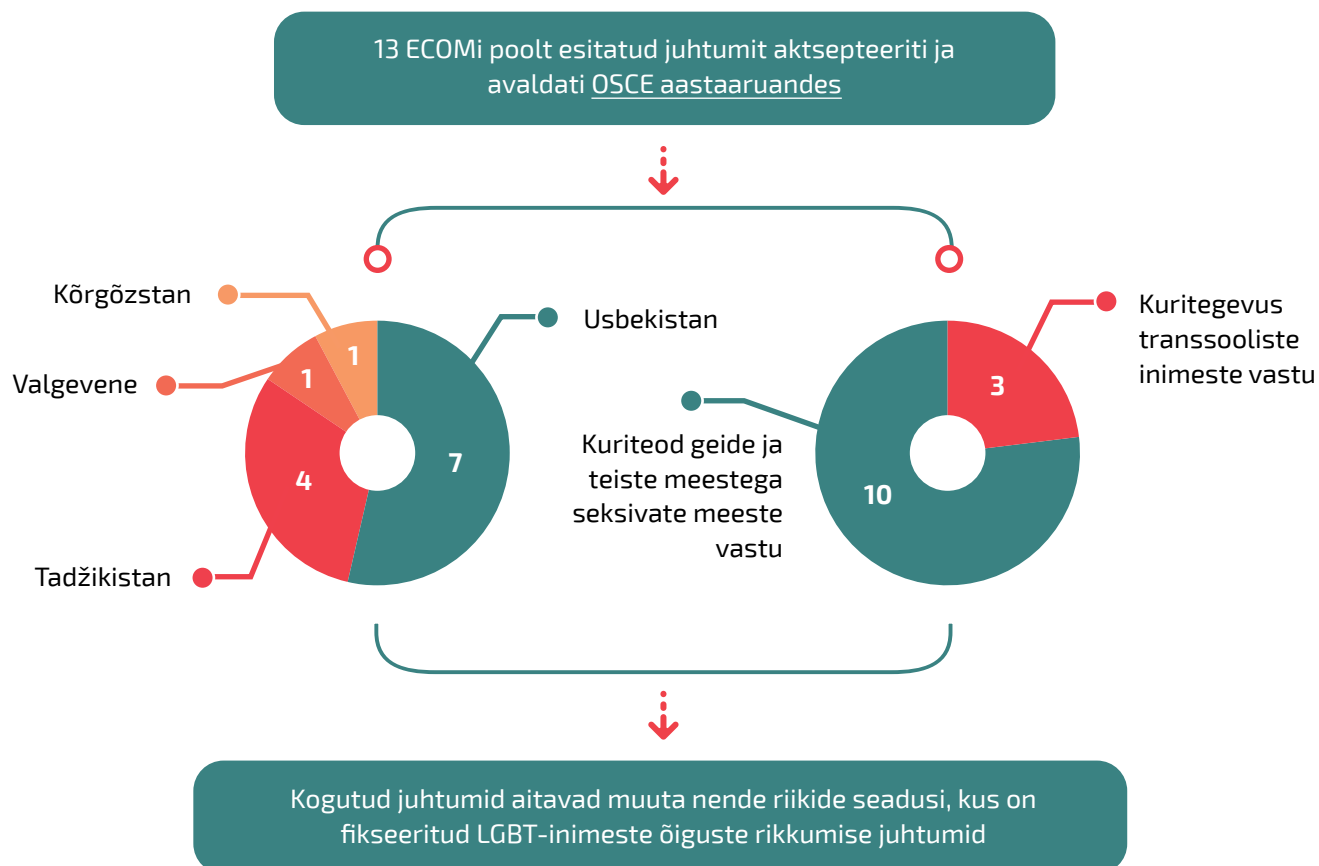
● ARUANDED ÜRO PIINAMISVASTASELE KOMITEELE

ARUANDE TEEMA	PEAMISED ASPEKTID	TULEMUSED
Aruanne LGBT-inimeste terviseõiguse rikkumiste kohta Kõrgõzstanis riigi ülevaatemenetluse jaoks Partner: «Kyrgyz Indigo»	<ul style="list-style-type: none"> ● Kompleksne diskrimineerimisvastaste õigusaktide rakendamine, sealhulgas seksuaalne sättumus ja sooline identiteet kui kaitstud tunnused. ● Segregeeritud andmete kogumine vihakuritegude kohta seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel. ● Politseinike teadlikkuse tõstmine seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi teemadel. ● Kaitse LGBT-inimeste diskrimineerimise eest vanglates ja HIV+ LGBT-inimeste juurdepääs retroviirusevastasele ravile. ● Seadusliku soomuutmise mittediskrimineeriva menetluse taastamine. 	Riigile antud soovitused: <ul style="list-style-type: none"> ● Vihakuritegude uurimine seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel (lõige 25a). ● Eraldatud andmete kogumine vihakuritegude kohta seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel (punkt 34).

RIKKUMISARUANDED

- **EUROOPA JULGEOLEKU- JA KOOSTÖÖORGANISATSIOONI (OSCE) DEMOKRAATLIKE INSTITUTSIOONIDE JA INIMÕIGUSTE BÜROOLE ARUANNE LGBT-INIMESTE VASTU SUUNATUD VIHAKURITEGUDE KOHTA**

- **RAPORT LGBT ÕIGUSTE KOHTA TADŽIKISTANIS ÜRO «ÜLDISE PERIOODILISE ÜLEVAATE» JAOKS**

ECOMi ettekanne Tadžikistanist riigi LGBT kogukonna esindajalt ÜRO «Üldise perioodilise ülevaate» 39. eelistungil

Tutvustatakse olukorda diskrimineerimisvastaste õigusaktide puudumise, LGBT-inimeste diskrimineerimise, LGBT-inimeste terviseõiguse rikkumise ja seadusliku soomutmise mittediskrimineeriva menetluse kohta

● AVALDUS USBEKISTANIS GEIDELE PEALESUNNITUD ANAALSE TESTIMISE KOHTA

Ajavahemikul 2017-2021 tegid ametivõimud Usbekistanis vähemalt kuuele mehele sunniviisilise päraukontrolli, et esitada neile samasooliste suhete eest kriminaalsüüdistus. ECOM, Ülemaailmse Võrdõiguslikkuse Nõukogu, Freedom Now, Human Dignity Trust, Human Rights Campaign, Human Rights Watch, ILGA-Europe, Rahvusvaheline Inimõiguste Partnerlus (IPHR), Saksamaa lesbi ja geiföderatsioon (LSVD) teatas, et selline uuring on üks julmadest, ebainimlikest ja alandavatest kohtlemistest ning võib piinamiseni välja jõuda. Nad kutsusid president Šavkat Mirzijojevit üles seda tava viivitamatult keelustama.

Usbekistan peab austama oma rahvusvahelisi inimõigustega seotud kohustusi ja viivitamatult keelama sunniviisilised pärakuuringud. Sellise korralduse saab president anda ühe suletõmbega. Valitsus peaks omalt poolt eemaldama kriminaalkodeksist konsensusliku seksuaalsuhte aegunud normid, mis iseenesest rikuvad inimõigusi ja aitavad kaasa muudele rikkumistele, näiteks pealesunnitud anaaluuringu praktikale.

Juri Jorsky,
ECOMi inimõiguste koordinaator

PARIM TAVA: PARTNERLUS

ECOM ja Rahvatervise Allianss on alustanud strateegilist koostööd, et parandada võtmegruppide õiguste kaitset veebiplatvormi REAc kaudu, mis on loodud võtmegruppide ja HIV-nakkusega inimeste õiguste rikkumiste jälgimiseks ja neile reageerimiseks. Seega kasutatakse seitsmest IEKA riigist REActi veebiplatvormi kaudu kogutud statistilisi andmeid ja tõendite baasi meestega seksivate meeste (M+M) ja transsooliste inimeste vastu suunatud õigusrikkumiste kohta ÜRO komiteedele alternatiivsete ja variaruannete koostamisel, soovitude väljatöötamisel õiguskeskkonna parandamiseks, samuti IEKA piirkonna proageerimistegevuse kavandamisel. Alates 2022. aastast kavandab ECOM täielikku üleminekut REActile, mis võimaldab saada täielikuma pildi geide, teiste M+M-ide ja transsooliste inimeste õiguste rikkumisest piirkonnas.

Alliance
for Public Health

REACT
PROJECT

ECOM

Tõenduspõhised andmed on meie lähtealuseks. Peame tõhustama oma strateegiliste andmete kogumist REActi kaudu.

Juri Jorski,
ECOMi inimõiguste koordinaator

ECOM: PLAANID AASTAKS 2022

Koos partneritega viib ECOM läbi Gruusia ja Venemaa transsooliste inimeste hulga hindamise ning jätkab partneritele mõeldud õppekohtumisi transsoolisuse küsimustes.

Danijar Orsekov,
ECOMi propageerimiskoordinaator

Me plaanime LGBT-noorte seas ainulaadset teabekampaaniat. Ja ka uued veebiseminarid ja meistrklassid PrEP, inimõiguste ja propageerimise teemal ÜRO struktuuride abiga. Samuti plaanisime laiendada oma teavitustööd piirkonna suuremate meediakanalitega, jätkame koostööd liitlastega #ПравоHa kampaania raames ning kaasame ka kuulsusi piirkonna LGBT kogukonna toetuseks.

Juri Jorski,
ECOMi inimõiguste koordinaator

Ootame kannatamatult uuringuid COVID-19 mõju kohta LGBT inimeste heaolule, samuti majandusuringut PrEP kohta Kõrgõzstanis.

Nikolai Luntšenkov,
LGBT-inimeste terviseküsimuste koordinaator, ECOM

Kavandame erialalise läbipõlemise ennetamise maratoni, koolitajatele veebikoolituste läbiviimise koolitust, teabekampaaniat inimeste vaksineerimisele meelitamiseks. Toome turule ka uue õppevahendi – veebikeskuse. Järgmiseks aastaks on juba planeeritud 5 kursust.

Jelena German,
ECOMi suutlikkuse arendamise koordinaator

Inimühendused, nende tähendus on määratud ainult ühe põhieesmärgiga – võita inimestele õigus olla erinev, eriline, teistmoodi, tunda, mõelda, elada maailmas omamoodi. Selle õiguse võitmiseks või selle kaitsmiseks või laiendamiseks inimesed ühinevad. Ja siin sünnib kohutav, kuid võimas eelarvamus, et sellises ühinemises rassi, jumala, partei, riigi nimel on elu mõte, mitte vahend. Ei ei ei! Inimeses, tema tagasihoidlikus eripäras, õiguses sellele omapärale peitub eluvõitluse ainus, tõeline ja igavene mõte. (Vassili Grossman, raamatust «Elu ja saatus»)

Kogu 2021. aasta jooksul jätkas nõukogu tööd oma mitmekesisuses koosseisus, kuhu kuulus seitse inimest, kes valiti sinna 2019. aastal üldkoosolekul. 2021. aastal olid ECOMi nõukogu liikmed: Vitali Vinogradov (esimees, Kasahstan), Jegor Burtsev (Venemaa), Anastassia-Eva Domani (Ukraina), Jevgeni Pissemski (Venemaa), Sergei Gabrieljan (Armeenia), Adilet Alimkulov (Kõrgõzstan), Svjatoslav Šeremet (Ukraina).

ECOMi nõukogu pidas 2021. aastal seitse veebikohtumist ja ühe silmast silma kohtumise Ukrainas Kiievi lähedal. Nõukogu vaatas läbi, arutas, parandas ja kinnitas kõik sekretäriaadi kvartaliaruanded, samuti 2021. aasta lõpparuande. Nõukogu liikmed vaatasid üle COVID-19 pandeemia mõju organisatsiooni tööle, hindasid selle mõju organisatsioonile ja arutasid pandeemia ajal tegutsemisest saadud õppetunde. ECOMi nõukogu arutas, kuidas täiustada järelevalvet täitevorgani üle kooskõlas ühenduse põhikirja sätetega. Kinnitas aasta töö- ja tegevusplaanid ning selle täitmise jälgimise.

2021. aastal laekus organisatsiooniga liitumiseks viis avaldust. Nõukogu vaatas kõik taotlused läbi ja kiitis heaks. **ECOM-i uued liikmed on:**

- sotsiaal-kultuuriline õiguskaitse MTÜ «DiverCity», Armeenia;
- algatusrühm «Future», Usbekistan;
- algatusrühm «MyrzAyim», Kõrgõzstan;
- algatusrühm «Vertae», Usbekistan;
- õiguskaitse MTÜ «National Trans Coalition», Armeenia.

Nõukogu liikmed suhtlesid ECOMi eetikakomiteega koalitsiooni töö tundlike asjaolude teemal, mis olid nõukogu ees tõstatatud kolmandate osapoolte poolt.

Nõukogu kaalus vajadust vaadata üle ECOMi sisemised dokumendid, et need vastaksid muudatustele Eesti seadusandluses, samuti juhatuse ja juhtgrupi funktsioonid, üldise juhtimisstruktuuri ning täiendused ECOMi põhikirjas. Kõik muudatused esitati ECOMi liikmete üldkoosolekule ja seejärel kinnitati. Muudatused jõustusid 23. jaanuaril 2022.

Nõukogu arutas, kuidas ECOM koordineerib vastutust ja reageerib aktuaalsetele ja kiireloomulistele väljakutsetele ning kuidas koalitsioon saab nendele reageerida; ametlikud sõnumid; reageerimine olulistele tähtpäevadele või kriisiolukordadele. Otsustati, et ECOMi seisukohta väljendavad dokumendid tuleb kooskõlastada nõukoguga. Sekretäriaadil on õigus astuda kiireid samme kriisiolukordadele reageerimiseks, sellest nõukogu teavitades

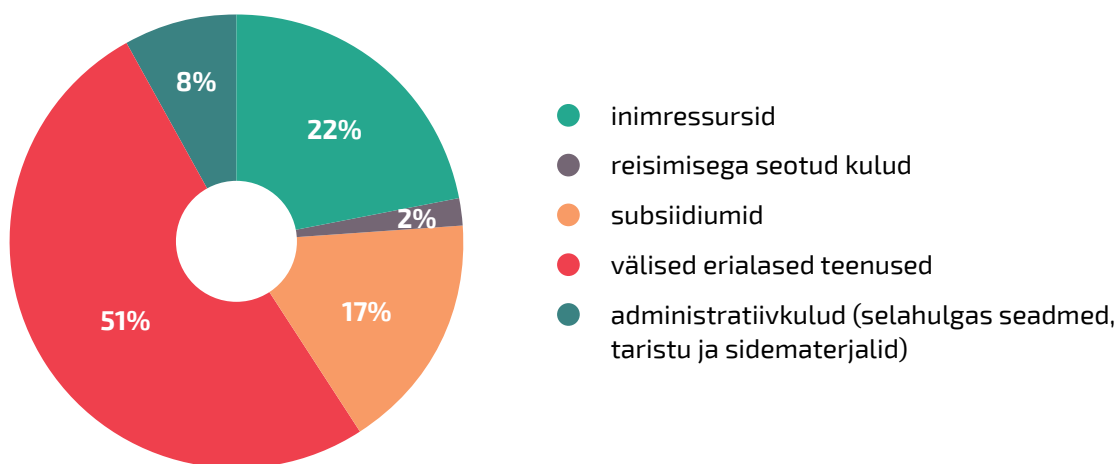
Nõukogu võttis oma koosolekul 2.-4.08.2021 vastu ECOM-i finantsstrateegia. Käivitas ECOM-i järgmise, 2022-2027 aastate strateegilise plaani ja ECOM-i uuendatud strateegia ja visiooni väljatöötamise protsessi, mille eesmärk on laiendada tegevuse eesmärke ja kogukonna mitmekesisust.

Nõukogu algatas 15. novembril 2021 ECOMi põhikirja kohaselt konkursimenetluse tegevdirektori ametissenimetamiseks ja selle kandidatuuri kinnitamiseks ECOMi liikmete üldkoosolekul. Avaliku konkursi tulemusena nimetati tegevdirektori ametikohale tagasi Vitali Džuma, kelle volitused kehtivad kuni 2027. aastani.

Läbipaistvuse põhimõttel töötades on nõukogu alati avatud tema tegevusest mõjutatud koalitsiooni liikmete ja teiste inimeste pöördumistele ning ECOM tegevusega seotud päevakajaliste küsimuste arutamiseks.

Vastavalt ECOMi reeglitele täidavad nõukogu liikmed oma ülesandeid tasuta. ECOMi nõukogu praeguse koosseisu volitused lõpevad 2022. aastal.

KULUDE JAOTUS KULUKATEGOORIAE KAUPA 2021. AASTAL

PROGRAMMID JA PROJEKTID, MIS REALISEERITI ECOMI POOLT 2021. AASTAL

- **REGIONAALPROGRAMM «KASTIST VÄLJAS MÕTLEMINE: JÄTKUSUUTLIKE JA KVALITEETSETE HIV-TEENUSTE EDENDAMISE VÄLJAKUTSETE ÜLETAMINE JA PROPAGEERIMINE KOGUKONNA JÕUDUDEGA»**
- **Rahastaja:** Robert Carri kodanikuühiskonna võrgustike sihtasutus
- **Projekti läbiviimise periood:** jaanuar 2019–detsember 2021
- **Projekti riigid:** kõik IEKA piirkonna riigid
- **Rakendajad:** Euraasia piirkondlik konsortsium (ERC) Euraasia kahjude vähendamise ühenduse (EHRA) osana, ECOM ja Euraasia naiste AIDSi võrgustik (EWNA)
- **Ülesanded aastaks 2021** (ECOM-i vastutusala):
  - Koolitusgrantide tsükli rakendamine HIV-teenuste standardimiseks haavatavatele rühmadele
  - uuringute lõpuleviimine ja avaldamine haavatavatele rühmadele suunatud veebi- ja kaugteenuste kohta, samuti internaliseeritud transfoobia taseme kohta transsooliste inimeste seas IEKA piirkonnas
  - Transsooliste inimestele suunatud HIV-teenuste kaskaadi analüüsimise tööriista väljatöötamine ja testimine
- **PROJEKT «ТРАНС*КАПТА ІЕКА-5»**
- **Rahastaja:** Elton Johni AIDSi sihtasutus
- **Projekti läbiviimise periood:** 01.09.2020–31.08.2023
- **Projekti riigid:** Armeenia, Gruusia, Kõrgõzstan, Ukraina, Venemaa
- **Rakendajad:** ECOM koos riiklike partneritega
- **2021. aasta eesmärgid:**
  - Transsoolise kogukonna mobiliseerimine ja suutlikkuse suurendamine, sealhulgas rahvuslik propageerimine.
  - Strateegilise teabe loomine HIV-i kohta transsooliste inimeste seas, sealhulgas biokäitumisuuringud ja transpopulatsiooni hinnangud.
  - Transsooliste inimeste kaasamine HIV-ile ja otsuste vastuvõtmisele riikliku vastuse koostamisel

● **PROJEKT «PREPARE EUROOPA JA KESK-AASIA»**

- **Rahastaja:** ViiV Healthcare'i positiivne tegevusprogramm
- **Projekti läbiviimise periood:** 14.04.2020-14.04.2022
- **2021. aasta eesmärgid:**
  - Aidata kaasa HIV-nakkuse kokkupuuteelse profülaktika nõudlusele suurendamisele.
  - geide, teiste M+M-ide ja transseksuaalide juurdepääsu propageerimine kokkupuute-eelsele profülaktikale piirkonna riikides.

● **MSMGF PROJEKT "SUSTAINABLE HEALTH ADVOCACY FOR GAY MEN. GEITERVISE JÄTKUSUUTLIK PROPAGEERIMINE (SHAG)»**

- **Rahastaja:** MPact Global Action: MPact Home (MPact Global Movement for Gay Health and Rights), sponsoriiks Robert Carri kodanikuühiskonna võrgustike sihtasutus
- **Projekti läbiviimise periood:** 2019-2021
- **Projekti riigid:** Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Moldova, Venemaa, Tadžikistan, Usbekistan, Ukraina
- **2021. aasta eesmärgid:**
  - Rahaline ja tehniline toetus rahvuslikele organisatsioonidele, et tagada M+M-i ja transseksuaalide esindajate jätkuv ja sisukas osalemine CCM-i töös ning nende esindajate suhtlemine kogukonnaga HIV- ja suguhaiguste ennetusprojektide elluviimisel geide, teiste M+M-ide ja ka transsooliste vaatenurgast.

● **PROJEKT «TEENUSTE JÄTKUSUUTLIKKUS IEKA PIIRKONNA VÕTMEPOPULATSIOONIDELE»**

- **Rahastaja:** 100% Life Network Public Health Alliance'i (Ukraina) kaudu Globaalfondi rahalise toetusega
- **Projekti läbiviimise periood:** 2019-2021
- **Projekti riigid:** Valgevene, Kasahstan, Kõrgõzstan, Moldova, Venemaa, Usbekistan
- **Ülesanded aastaks 2021:**
  - Suurendada kohalike geide, teiste M+M-ide ja transsooliste inimeste kogukondade teadlikkust võimalustest kaasata omavahel seotud töösse rahvusvahelisi ja riiklikke õiguskaitsemehhanisme ning parandada nende juurdepääsu HIV-teenustele.

LÜHENDID

CEDAW Konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (ingl. k. Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women)

ECOM Eurasian Coalition on Health, Rights, Gender and Sexual Diversity

GlobaalFond Ülemaailmse AIDS-i, tuberkuloosi ja malaaria vastu võitlemise fond

HIV inimese immuunsuspuudulikkuse viirus

IBBR biokäitumise integreeritud uuring(Integrated Bio-Behavioral Research)

IDUIT Injecting Drug User Implementation Tool

IEKA Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia (ingl. k. EECA, v. k. BELJA)

IPHR International Partnership for Human Rights

ITPC-global Rahvusvaheline ravivalmiduse koalitsioon (ingl. k. International Treatment Preparedness Coalition)

LGTB lesbi, gei, biseksuaalne ja transsooline inimene

LGBTQ lesbi, gei, biseksuaalne, transsooline ja kväärinimene

LSVD Saksamaa lesbi- ja geiföderatsioon (sks. k. Lesben- und Schwulenverband)

M+M meestevahelist seksi harrastavad mehed

MTÜ mittetulundusühing, valitsusväline organisatsioon

OSCE Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon

PrEP kontaktieelne HIV-profülaktika (ingl. k. Pre-exposure prophylaxis)

REAct õigused, tõendid, tegevus (ingl. k. Rights-Evidence-Action)

RHK-11 Rahvusvaheline haiguste klassifikatsioon, 11. versioon

RTG regionaalne töögrupp

UNPF ÜRO Rahvastikufond (ingl. k. United Nations Population Fund)

UPA uued psühhoaktiivsed ained

WHO Ülemaailmne Terviseorganisatsioon (ingl. k. World Health Organization)

